

**КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ РЕФЛЕКСІЇ
ФАХІВЦІВ АВІАЦІЙНОЇ СФЕРИ**

Актуальність представленого дослідження полягає у вирішенні основних задач, які стоять перед сучасною системою освіти, а саме підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. Рівні успішності виконання професійних задач майбутніми авіаторами оцінюються здатностями до вибору продуктивних стратегій поведінки, орієнтованих на вирішення професійних задач, дотримання самоконтролю і самооцінки, стремління до самоактуалізації. Особливої чинності в процесі удосконалення задач підготовки майбутніх фахівців набуває поняття «професійна рефлексія». Саме така здатність є тим новоутворенням фахівця, що сприятиме розвитку умінь обирати продуктивні стратегії подолання труднощів діяльності в умовах ризику та відповідальності.

Професійна рефлексія в свою чергу залежить від рівня самоактуалізації та провідних складових даного феномену, рівня самовідношення, самоприйняття, самоповаги, типу поведінкової активності та рівня вольової саморегуляції. Приспонуємо, що рефлексію професійної діяльності можна вивчати через продуктивність (продуктивний, непродуктивний, відносно продуктивний рівні) та спрямування (когнітивне, поведінкове, емоційне) копінг-стратегій.

Дослідженням було охоплено 80 осіб, серед яких 40 студентів НАУ (ЕГ – група №1) та 40 фахівців авіакомпанії (КГ – група №2). Етап діагностики включав наступні методики: методика діагностики рівня розвитку рефлексивності А.В.Карпова, методика визначення індивідуальних копінг-стратегій Е.Хайма. В результаті проведеного дослідження отримали кількісні показники рівнів розвитку рефлексії, продуктивності та спрямування копінг-стратегій в групах дослідження.

Результати дослідження. Низький рівень рефлексії: група № 1 – 30 % респондентів, група № 2 – 2,5 % респондентів; середній рівень рефлексії: група № 1 – 62,5% респондентів, група № 2 – 85% респондентів; високий рівень рефлексії: № 1 – 7,5% респондентів, група № 2 – 12,5%.

Середній та високий рівні рефлексивності взаємоумовнені з направленістю та рівнем продуктивності копінг-стратегій. Саме продуктивні стратегії подолання труднощів заслуговують великої уваги, оскільки гарантують якісний результат. За результатами дослідження характерною продуктивною стратегією є почуття оптимізму (емоційна сфера), схильність до проблемного аналізу ситуації (когнітивна сфера), стремління до співпраці з членами колективу (поведінкова сфера). Зазначені вище стратегії поведінки можуть бути результатом здатності фахівців до прояву професійної рефлексії.

Отже, рівні успішності виконання професійних задач фахівців авіаційної сфери можуть бути оцінені продуктивністю стратегій поведінки, орієнтованих на вирішення професійних задач.